

4.2. aktivitāte

Publicēts: 05.02.2020.

1. Fonda nosaukums

Eiropas Ārējo robežu fonds

2. Gada programma

2010./2011.gadi

3. Prioritāte

prioritāte „Atbalsts IT sistēmu izveidei, kas nepieciešamas Kopienas tiesību instrumentu īstenošanai ārējo robežu un vīzu jomā”

4. Aktivitāte

4.2.aktivitāte „Nacionālās Biometrijas datu apstrādes sistēmas integrācija ar Šengenas informācijas sistēmu II (SIS II) un Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas integrēto informācijas sistēmu”

5. Projekta nosaukums

„Nacionālās Biometrijas datu apstrādes sistēmas integrācija ar Šengenas informācijas sistēmu II (SIS II) un Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas integrēto informācijas sistēmu”

6. Projekta apraksts

Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs (IeM IC) saskaņā ar Biometrijas datu apstrādes likumu ir Biometrijas datu apstrādes sistēmas turētājs un pārzinis. Saskaņā ar Šengenas informācijas sistēmas darbības likumu SIS tehnisko darbību Latvijā nodrošina IeM IC, kā arī attiecībā uz SIS Latvijas valsts daļu IeM IC pilda sistēmas pārziņa funkcijas.

Pamatojoties uz šiem apstākļiem, saiknes izveidošanu starp SIS II un Biometrijas datu apstrādes sistēmu, ņemot vērā informācijas un infrastruktūras pieejamību, visefektīvāk var paveikt tieši IeM IC. Šengenas informācijas sistēmā II (SIS II), kuru plānots ieviest ekspluatācijā 2013.gadā, ir paredzēta biometriskā rakstura informācijas apstrāde.

Pašlaik biometriskā informācija (attiecīgo personu kategoriju seju digitālie fotoattēli) jau tiek uzkrāta Integrētajā Iekšlietu informācijas sistēmā (turpmāk - IIS). Informācijas (t.sk. biometriskās) apmaiņa starp ES Dalībvalstu tiesību aizsardzības iestādēm ir paredzēta vairākos ES tiesību aktos, piem., Padomes 2008. gada 23. jūnija lēmumā 2008/615/TI „Par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību”, Padomes 2006.gada 18.decembra pamatlēmums Nr.2006/960/TI „Par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu” un citos. 2009.gada 21.maijā Latvijas Republikas Saeima pieņēma „Biometrijas datu apstrādes sistēmas likumu” (spēkā no 2009.gada 10.jūnijā), kurš reglamentē nacionālās biometrijas datu apstrādes sistēmas (turpmāk – BDAS) izveidi un darbību. Nacionālajā līmenī turpmāk biometriskā informācija tiks uzkrāta gan IIS, gan BDAS. Tajā pašā laikā citu ES Dalībvalstu izmantojamā koplietošanas sistēmā SIS II u.c. starpvalstu koplietošanas sistēmās ievietotā biometriskā rakstura informācija IIS un BDAS nenonāks, jo: pirmkārt, tam nav tiesiska pamata, otrkārt, tas nevajadzīgi noslogos BDAS. Līdz ar to nav paredzēta attiecīgas sasaistes, nodrošinošas citās starpvalstu līmenī izmantojamās sistēmās, t.sk. SIS II, esošo biometrisko datu iekļaušanai nacionālās informācijas sistēmās.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta „Biometrijas datu apstrādes sistēmas izveide” ietvaros tiks izveidota Biometrijas datu apstrādes sistēma (turpmāk - BDAS). ERAF projekta ietvaros, ņemot vērā ierobežoto finansējuma apjomu, nav paredzēta integrēta meklēšanas risinājuma ieviešana pēc biometrijas datiem, bet tiks izveidota universāla saskarsme biometrisku datu iegūšanai no centrālās biometrijas datu bāzes un iekļaušanai tajā, tādējādi radot priekšnosacījumus, lai turpmāk būtu iespējams nodrošināt šo datu apmaiņu arī ar citām informācijas sistēmām, t.sk. SIS II.

Tomēr BDAS projekta ietvaros netiks izstrādātas nepieciešamās procedūras, lai veiktu šo datu iekļaušanu/ pārbaudi citās sistēmās, kā arī pilnveidotas visas saistītās sistēmas un pielāgota to funkcionalitāte biometrisku datu apstrādei. Neizveidojot starpsistēmu sasaistes un nepilnveidojot nacionālās sistēmas, nebūs iespējama efektīva un kvalitatīva biometrisku datu apstrāde un operatīva pārbaude, informācijas integrēta meklēšana (ar vienu informācijas meklēšanas pieprasījumu veicamā meklēšana) nacionālajās sistēmās un starpvalstu koplietošanas sistēmās. Vienlaikus pēc situācijas priekšizpētes veikšanas noskaidrojās, ka Valsts policijas rīcībā nav piemērota aprīkojuma (t.i. skeneri, datori un līdz ar to, arī tehniskā aprīkojuma pieslēgšana drošajam datora tīklam – t.i., nepieciešams iegādāties arī datortīkla drošības iekārtas), ar kura starpniecību efektīvi un kvalitatīvi varētu iegūt biometriskos datus, iekļaut tos BDAS, kā arī vēlāk veikt to nepieciešamo apstrādi (t.sk. ekspertu vajadzībām). Papildus, lai veiktu arī efektīvu preventīvo darbu nelegālo imigrantu un citu tiesībsargājošo iestāžu interesējošo personu identificēšanu pret personu kontrolsarakstu, ir plānots iegādāties dažas specializētās videoplūsmas kameras, kuras tiks uzstādītas vietās ar lielu cilvēku plūsmas intensitāti, piemēram, VRS Rīgas lidostas robežkontroles punktā, ostas robežkontroles punktos un citos VRS robežkontroles punktos. Apstrādājot mazāk kvalitatīvus datus BDAS, sistēmas lietotājiem, piemēram, Valsts robežsardzes darbiniekiem, vēlāk daudz grūtāk būs izmantot tos savu funkciju veikšanai, piemēram, identificējot personas.

Tādējādi netiks veicinātas ne tikai Latvijas, bet arī citu Eiropas Savienības Dalībvalstu institūciju iespējas efektīvi veikt robežkontroli (it īpaši uz ES ārējām robežām), sekmīgi novērst un apkarot noziedzību, identificēt meklējamās personas. ES un citu valstu koplietošanas sistēmās sniedzamās biometriskās informācijas nepieejamība (integrētas automatizētas meklēšanas iespēju trūkums) apgrūtina meklējamo un bezvēsts pazudušo personu identifikāciju, negatīvi ietekmēs identifikācijas dokumentu izsniegšanas procedūras (piem., netiek efektīvi novērsta dokumentu dublikātu nelikumīgas izsniegšanas iespējamība), robežkontroles procedūras u.c. Pašlaik uz ES ārējām robežām veicamās robežkontroles gaitā netiek veikta automatizēta personu biometrisku datu pārbaude (nacionālā BDAS ir izstrādes stadijā, to paredzēts ieviest 2011.gada nogalē), kas negatīvi ietekmē robežšķērsojošo personu identitātes pārbaudi un samazina robežkontroles procedūru vispārējo efektivitāti un drošību.

Ieviešot ekspluatācijā nacionālo BDAS varēs veikt robežšķērsojošo personu identitātes pārbaudi pret nacionālo biometrisku datu masīvu, taču, ja netiks izstrādātas datu apmaiņas procedūras datu apmaiņai ar IIIS un citām starpvalstu koplietošanas sistēmām, nevarēs veikt robežšķērsojošo personu un citu tiesiskai pārbaudei pakļauto personu identitātes integrēto (automatizēto) pārbaudi pret nacionālo un starpvalstu koplietošanas sistēmās iekļauto biometrisku datu masīvu, tādējādi nopietni samazinot kontroles procedūru efektivitāti. BDAS izveidošana un sasaiste ar IIIS un SIS II un citām starpvalstu koplietošanas sistēmām, kā arī attiecīga tehniskās infrastruktūras izveidošana nepieciešama, jo tas:

dos iespēju novērst vairāku pasu/citu personu vai tiesības apliecināšu dokumentu nelikumīgas izsniegšanas varbūtību vienai un tai pašai personai;

paaugstinās personas identifikācijas dokumentu, ceļošanas dokumentu un uzturēšanās atļauju drošību pret viltošanu;

uzlabos to zināmo personu identifikāciju, kas rada apdraudējumu Latvijas, ES Dalībvalstu un citu valstu drošībai un sabiedriskajai kārtībai;

uzlabos personas identifikāciju gadījumā, ja tā ir ceļošanas dokumentu nozaudējusi, cenšas šķērsot robežu bez ceļošanas dokumenta vai, ja ir aizdomas par personas ceļošanas dokumenta autentiskumu;

veicinās nelegālās imigrācijas samazināšanu;

7. Projektu tiek plānots realizēt līdz 2013.gada 31.janvārim.

[Iepirkumilepirkuma procedūra Nr. LR IeM IC 2011/26 EĀRF](#)

[Iepirkumilepirkuma procedūra Nr: IeM IC V-2011/44](#)

[Iepirkumilepikuma procedūra Nr. IeM IC V-2011/25](#)

8. [Prese relīze par aparatūras uzstādīšanu - 30102012](#)

9. [Prese relīze par projekta realizēšanu - 30032013](#)

<https://www.ic.iem.gov.lv/lv/42-aktivitate>